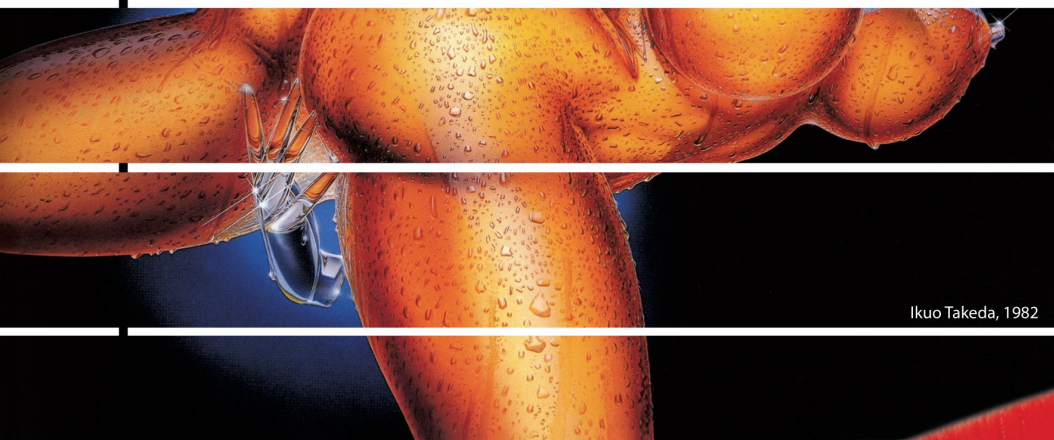

Aerografia

Ikuko Takeda, 1982

Aerografia nu este o artă modernă după cum eram tentați să credem. Ea a fost inventată în 1893 de Charles Burdick. Acum, în era tehnologiilor IT privind aceste tablouri realiste, pline de lumină, care pe la mijlocul anilor 70 se produceau în masă rămâne doar să ne mirăm de măiestria

cu care au fost realizate. Aerografia sau tehnica jetului de culori cu postolul pneumatic proiectează culorile lichide de la distanță pe pânza pictorului. Urmând reglările se obține o pulverizare mai mult sau mai puțin difuză. În rest totul depinde de abilitățile pictorului. La începutul sec. XX

Yosuka Onishi, 1982

această tehnică era folosită în special pentru retușarea fotografiilor. Un pic mai târziu ea a ocupat un loc important în ilustrațiile publicitare și desenele tehnice. Cu toate acestea au fost necesari peste 50 de ani pentru afirmarea acestui gen de artă și acceptarea

lui drept modalitate de expresie artistică. Aerografia s-a afirmat trecând prin două curente artistice – Bauhaus în anii 20-30 și Pop Art în anii șaizeci. Pop Art-ul a bulversat în mod crucial iconografia secolului XX. Artiștii plastici hiperrealiști scopul cărora era copierea exactă a imaginilor fotografice, au reușit să fie acceptați prezentându-se drept curent al Pop Art-ului. Anume ei au fost cei care au utilizat intens și cu pretenții artistice deosebite tehnica aerografiei. La Chișinău, la începutul anilor 70 aerografia era utilizată în special de

studenții arhitecți. Pe atunci aerografia era cea mai nouă și sofisticată tehnică de redare artistică a proiectelor. La noi ea a început să fie utilizată cam prin 1970. Până în acel moment zeci de ani de zile în grafica arhitectonică a dominat laviul care utiliza tuș chinezesc dizolvat în apă. Această soluție, bine filtrată se aplica atent cu pensula strat peste strat, astfel fiind redat volumul și umbrele. Aerografia însă a adus cu ea suflul proaspăt al transparenței culorilor și tinerii căutau de zor modalități noi de redare a imaginilor utilizând această tehnică. Aerograful este un gen de

Hideaki Kodama, 1983

Hideaki Kodama, 1988

Hajime Sorayama, 1976

pistol pneumatic alcătuit dintr-un pulverizator conectat printr-un furtun la o sursă de aer comprimat. Pulverizatorul este unit cu un rezervor de culori montat sub el. Astfel aerul comprimat împins de presiune este proiectat afară prin capul pistolului atrăgând cu el din rezervor picături de vopsea care sunt dispersate și pulverizate pe hârtie. Prin 1974 la Chișinău apăruseră deja în vânzare aceste pistoale pneumatice. La preț de 27 de ruble ele erau accesibile practic fiecărui student de la arhitectură. Bursa în acele vremuri constituia 40 rub. pe lună. Doi-trei studenți erau apti să cumpere în comun scula în orice magazin de papetărie. Problema era alta. Pe lângă aerograf mai aveai nevoie și de un compresor de aer, care ar fi asigurat o

Hajime Sorayama, 1978

presiune de cel puțin 2 atmosfere. Asta deja era o problemă. Compresoarele industriale erau inacceptabile din cauza incomodității, prețului, dimensiunilor și a vacarmului infernal pe care-l produceau. Astfel, pentru a lucra cu un aerograf trebuia în primul rând să-ți izolezi bine urechile cu dopuri din vată, iar în al doilea rând trebuia să pleci undeva departe în afara orașului cu tot cu compresor pentru că de altfel aveai probleme serioase cu vecinii de bloc sau de cămin. Mai exista încă un moment foarte important pentru noi. Studenții de la arhitectură lucrau noaptea. Acesta era timpul în care stihia creatoare deborda lăsând în urma ei veritabile opere de artă studențească. Compresorul din cauza gălăgiei pe care o făcea, noaptea nu putea fi folosit. Toate acestea puneau un mare semn de întrebare asupra folosirii aerografiei în lucrările studențești. Dar, cred, tare trist mai trebuia să fie poporul nostru dacă nu era atât inventiv precum este. La Chișinău, anume la Chișinău a fost găsită modalitatea strălucită de rezolvare a problemei. Demontând un frigider vechi, studenții și-au dat seama că freonul este mântat de

Hideaki Kodama, 1982

compresor. Măsurând în laboratorul de fizică presiunea pe care acesta o dezvoltă, problema a fost rezolvată în mod natural. Astfel, unul după altul studenții mergeau la uzina de frigidere din

Chișinău pentru a face rost de compresoare pentru aerograf. Nu era nici o problemă, cu 80 de ruble oricare muncitor îți scotea din uzină un compresor nou-nouț destinat pentru

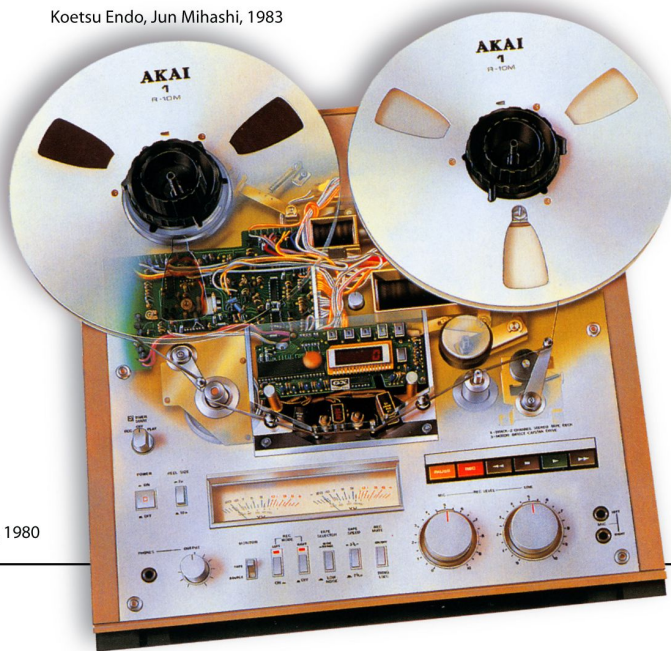
frigiderul "Iarna". Și s-au pornit lucrările geniale la facultatea de arhitectură din Chișinău. Grafica la cursurile superioare într-adevăr făcea față exigențelor. Cei care experimentau

această tehnică cunosc bine că aerografii nu este o baghetă magică care face în câteva secunde pe foaia albă de hîrtie să apară imagini multicolore. Unul din recunoscuții artiști

Jun Mihashi, Tetsuo Otake, 1980

Koetsu Endo, Jun Mihashi, 1983

plastici contemporani în domeniul picturii cu pistolul pneumatic Michael English zicea ca aerograful este o pensulă care proiectează culori aidoma unor raze de lumină. E o calitate splendidă. Dar anume această calitate a devenit obiectul unor critici vehemente ale genului. Lipsa contactului direct între pictor și imagine a servit pretext pentru a disprețui această artă atribuindu-i calificativul de producție impersonală. Aerografia a fost expulzată din mediul acceptat drept artă. Rezervele care existau față de curent în mod surprinzător au fost transpuse asupra tehnicii care servea la crearea acestor tablouri.

Artă sau ne-artă, dar plasticienii japonezi prezintă în cele ce vedeți tot ce poate fi creat cu ajutorul acestei tehnici. Și mai ales gradul de perfecțiune care poate fi atins în redarea hiperrealistă a obiectelor. Să fim atenți vorbim de era pre-computerizată. De anii în care nu existau aparate digitale, telefoane mobile, computere, Photoshop, 3D MAX și Autocad. Totul ce vedeți în desenele alăturate e creat prin mînuirea virtuoașă a aerografului.

Suprafețe netede, lucioase, ce reflectă în mod fascinant lumina, picături de apă în formă de mărgele cu inerentele bule de aer în ele, variații complexe de umbre și lumini.

Ilustratorii japonezi vin să confirme prestația lor deosebită și măiestria pe care o posedă în arta aerografiei. Desenele lui Ikuo Takeda și Hideaki Kodama ne demonstrează că japonezii sunt meșteri consacrați în breasla mondială a pictorilor aerografi.

Sandu Osadcenco

Ikuo Takeda, 1984